

Alus: Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 1
„Põhikooli riiklik õppekava“
(Vabariigi Valitsuse 23.03.2023 määruse nr 18 sõnastuses)

Minu õpitee

Valdkond	Keel ja kirjandus, kehaline kasvatus, kunstiained, loodusained, matemaatika, sotsiaalsed ning tehnoloogia
Valikaine nimetus	Minu õpitee
Eeldusaine	-
Lõimumine	„Minu õpitee“ lõimub riikliku õppekava üldpädevustega, sh väärtuspädevus, suhtluspädevus, õpipädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus ning ettevõtlikkuspädevus. Lisaks lõimub see järgmiste ainevaldkondadega: • sotsiaalsed – rahatarkus, karjääriõpetus ja kodanikupädevus;• matemaatika – eelarvete koostamine ja protsentarvutus;• eesti keel ja kirjandus – tekstianalüüs, CV ja motivatsioonikirja koostamine, argumenteerimisoskus;• loodusained – keskkonnateadlikkus ja ressursikasutus;• kunst ja tehnoloogia – loovtööd, visuaalsed materjalid ja digioskused;• kehaline kasvatus ja terviseõpetus – tervislikud eluviisid, hügieen, ohutuskäitumine ja KiVa programm.
Õppe kavandamine ja korraldamine	Valikaines „Minu õpitee“ toimub teemade käsitlemine järjepidevalt klasside kaupa (4.–9. klass). Õppetöö kavandamisel ja korraldamisel pannakse rõhku süsteemsele ülesehitusele, kus teemasid arendatakse järk-järgult vastavalt õpilaste vanusele ja arengutasemele. Oluline roll on õppekäikude, projektide ja külalistundide planeerimisel, mis toetavad praktiliste oskuste omandamist ja reaalse elu seoste loomist.

Valikaine õppe- ja kasvatusesmärgid	Aine eesmärk on arendada õpilaste eneseteadlikkust, õpioskusi, rahatarkust ja karjääriteadlikkust. Programmi kaudu toetatakse õpilaste sotsiaalseid ja koostööoskusi, arendatakse iseseisvat õppimist, probleemilahendusoskusi ning kriitilist ja loovat mõtlemist. Lisaks aidatakse kaasa õpilaste enesekindluse ja enesekehtestamise oskuste kujunemisele, pakkudes võimalusi eesmärkide seadmiseks, ajaplaneerimiseks ja eneserefleksiooniks. Erilist tähelepanu pööratakse eluliste oskuste arendamisele, sealhulgas finantsplaneerimisele, karjääriplaneerimisele ja turvalise käitumise oskustele.
Õpitulemused	Rahatarkus • Õpilane tunneb rahaühikuid ja nende väärtust. • Õpilane kasutab maksevahendeid ja teeb teadlikke oste. • Õpilane koostab eelarveid, planeerib kulutusi ja mõistab säästmise olulisust. • Õpilane teab erinevaid finantsteenuseid ja laenamisega seotud riske. • Õpilane arendab oskusi teadlike tarbimisotsuste tegemiseks. Karjääriõpetus • Õpilane teadvustab oma huvisid, hobisid ja isiksuseomadusi. • Õpilane seostab need tulevaste ametite ja karjäärivalikutega. • Õpilane koostab CV ja motivatsioonikirja ning valmistub tööintervjuuks. • Õpilane oskab seada lühi- ja pikaajalisi eesmärke ja neid analüüsida. KiVa programm ja suhtlemisoskus • Õpilane tunneb kiusamise vorme (sh küberkiusamine) ja nende mõju. • Õpilane teab, kuidas kiusamisolukordades käituda ja abi otsida. • Õpilane mõistab grupidünaamikat ja oma rolli grupis. • Õpilane arendab suhtlusoskusi ja enesekehtestamise oskust. Eneseteadlikkus ja õpioskused • Õpilane tunneb enda tugevusi ja arendamist vajavaid külgi. • Õpilane kasutab õppimisstrateegiaid ja planeerib aega efektiivselt. • Õpilane seab eesmärke ja hindab nende saavutamist. • Õpilane rakendab meeskonnatöö oskusi ja lahendab probleeme loovalt.

	Kooli kodukord ja etikett • Õpilane tunneb kooli reegleid ja järgib neid. • Õpilane käitub viisakalt ja vastutustundlikult erinevates olukordades. • Õpilane mõistab etiketi tähtsust ametlikes ja mitteametlikes olukordades. • Õpilane tegutseb turvaliselt ohuolukordades ja järgib hügieenireegleid.
Valikaine sisu	Valikaines käsitletakse rahatarkuse, karjääriõpetuse, kiusamisvastase programmi KiVa ja eneseteadlikkuse teemasid. Õppeprotsess hõlmab nii teoreetilisi käsitlusi kui ka praktilisi tegevusi, mis toetavad õpitavate teemade rakendamist igapäevaelus.
Õppekeskkond	Valikaine läbiviimiseks on vajalik paindlik klassiruum, mis võimaldab läbi viia praktilisi tegevusi ja grupitöid. Lisaks toimuvad õppekäigud ja külastused erinevatesse ettevõtetesse, muuseumidesse ning hariduskeskustesse, et toetada õpitavate teemade rakendamist reaalses elusituatsioonis. Õppetöö toetamiseks kasutatakse digivahendeid ja multimeedia tööriistu, mis võimaldavad interaktiivset õppimist ja teabe visualiseerimist. Õppekeskkond peab olema turvaline ja toetav, pakkudes võimalusi nii individuaalseks kui ka rühmatöök ning loovate lahenduste arendamiseks.
Hindamine	Hindamine on mitteeristav ja suunatud õpilaste arengu toetamisele. Kommentaari põhine tagasiside antakse igale tööle, selgitades, kas ülesanne vastas ootustele ja millised olid võimalikud puudused. Suur rõhk on enesehindamisel ja kaaslaste tagasisidestamisel, et edendada analüüsioskusi ja vastutuse võtmist õppeprotsessis. Hinnangud: Hinne “A” – 100–50% ulatuses vastavus ülesandele. Hinne “MA” – 49–0% ulatuses vastavus ülesandele.
Õppematerjalid Kirjandus (soovituslik)	Õppematerjalid ja kirjandus on lisatud klasside juurde.

Ainekavad klasside kaupa

4.klass			
Teema	Alateema	Õpiväljundid	Soovituslikud materjalid, õppekäigud ja -tegevused
Rahatarkus	Raha, maksevahendid ja finantsteenused Ostud Tulu ja kuluallikad Eelarve, finantsplaneerimine ja laenud	Õpilane teab, millised rahaühikud on praegu käibel, ning saab aru nende seostest (nt mitmest sendist koosneb euro); kasutab oma raha eakohaste ostude sooritamiseks (sh pangakaardiga); sooritab oste erinevates keskkondades (nt pood, kohvik, buss); teab, milleks kasutatakse raha ning mis on raha teenimine, hoidmine, kulutamine ja laenamine; teab, et raha teenitakse eri tegevustega; on tutvunud eri ametitega ja teab, et inimestel on erinev sissetulek; saab aru annetamise kontseptsioonist; kirjeldab, milliseid vajadusi tuleb arvestada raha kulutades ja säästes; oskab oma kulutusi lähtuvalt võimalustest planeerida; eristab raha laenamist ja kinkimist.	Õppekäigud ettevõttesse Õppekäik Ettevõtluskülla Õppekäik Eesti Panga muuseumisse Enda ja/või pere eelarve koostamine Rollimängud Raamat ning tööraamat „Tom õpib rahamängu” (R.Tuttelberg) Raamat "Koer nimega Money" (B.Schäfer) ning materjalid https://fin.ee/finantspoliitika-valissuhted/rahatarkus/oppemat-erjalid-ii-kooliaste Ettevõtlusõppe materjalid https://ettevotlusope.edu.ee/ Rahandusministeeriumi rahatarkuse materjalid https://www.minuraha.ee/et/kasulikud-abivahendid/rahatarkus
Karjääri-õpetus	Mina ja minu tugevused Töö ja ametid	Õpilane toob näiteid oma huvidest ja hobidest ning seostab neid erinevate ametitega;	Lapsevanemad tutvustavad oma ameteid Lõiming kooliaastapäeva üritustega (vilistlastunnid)

	• Minu pere ja töö maailm	• tunneb pereliikmete või tuttavate töökohti ja kirjeldab erinevaid ameteid; • suudab arutleda töö vajalikkuse üle ja toob näiteid erinevatest töökeskkondadest.	• Õppekäigud ettevõtetesse • Töövarjupäev • Rollimängud • Veebipõhine karjääriplaneerimise keskkond https://minukarjaar.ee/et
KiVa kiusamis-vastane programm	• Austus on kõigi jaoks • Grupis • Tunne kiusamine ära!	Õpilane • teab, et KiVa tähendab head koolikeskkonda; • mõistab, et igal õpilasel on õigus turvalisele õpikeskkonnale; • mõistab austuse tähtsust inimsuhtes ja teab, milline on austav käitumine, milline mitte; • mõistab, mis on inimestevaheline suhtlemine ja milliseid probleeme see võib kaasa tuua; • teab, mis on grupp; • mõistab grupis suhtlemise iseloomulikke jooni; • mõistab, et grupis on inimestel erisugused rollid; • teab, kuidas grupiga ühineda ja kuidas aidata teistel grupiga ühineda; • teab, mis on kiusamine ja oskab kiusamisolukorra ära tunda; • teab kiusamise mitmesuguseid vorme; • teab, kellele kiusamisest rääkida ja kuidas sellega koolis tegeletakse.	• KiVa õpetaja käsiraamat, 2. moodul (C.Salmivalli, V. Pöyhönen, A. Kaukiainen) • KiVa siseveeb www.kivaprogram.net • Plakatite tegemine • Rollimängud • Politsei- ja noorsootöötaja külaskäik
Minu õppimine	• Eneseteadlikkus ja isiklik areng • Õpioskused ja ajaplaneerimine • Koostöö ja suhtlemine	Õpilane • tuvastab oma õppimisviisi ja selgitab, kuidas see mõjutab tema õpitulemusi; • tunneb oma tugevusi ja teab, millistes valdkondades on vaja areneda; • kasutab lihtsaid õppemeetodeid, nagu ajurünnak ja mõttekaardid, oma õppeprotsessi parandamiseks;	• „Õpime üheskoos õppima. Visuaalne teejuht õpioskuste juurde” (C.Vorderman) • „Mina õpin ja planeerin” (P. Pukk) • Mälunipid

		mõistab meeskonnatöö olulisust ja oskab jaotada ülesandeid grupis.	www.peaasi.ee/malunipid Õpime õppima www.peaasi.ee/opime-oppima Individuaalsete õppimisviiside kaardistamine ja ühine analüüs
Kooli kodukorra ja etiketi tundmine	Koolikeskkond ja käitumisreeglid Etiketi alused Vastutustundlik käitumine	Õpilane teab kooli kodukorra põhireegleid ja oskab neid järgida; mõistab, miks on oluline hoida korda ja täita oma kohustusi koolis (nt õigel ajal tundidesse jõudmine, asjade korrashoid); teab elementaarseid viisakusreegleid (tervitamine, viisakas rääkimine, tänamine) ja rakendab neid igapäevastes olukordades; mõistab isikliku vastutuse olulisust oma tegude eest ja oskab seda väljendada, nt klassiruumi korrashoidmine ja sõbralik käitumine.	Info leidmine Kadrina Keskkooli koduleheküljelt Kadrina Keskkooli kodukord „Viisakus ja kombed lastele” (M. Oja) „Kuidas olla sõber” (L. Lindquist) Raamatukogu või muuseumi külastus Teatrietenduse või kontserdi külastus Rollimängud Klassipeo planeerimine Plakati tegemine

5.klassid

Teema	Alateema	Õpiväljundid	Soovituslikud materjalid, õppekäigud ja -tegevused
Rahatarkus	Raha, maksevahendid ja finantsteenused Ostud Tulu ja tuluallikad	Õpilane oskab nimetada erinevaid maksevahendeid, nagu sularaha, pangakaart, mobiilimaksed ja elektroonilised ülekanded.	Õppekäigud ettevõtetesse Raamat "Koer nimega Money" (B.Schäfer) ning materjalid

	Eelarve Finantsplaneerimine ja laenud	teab, kuidas pangakaarti kasutada (maksete tegemine poes ja veebis), ja mõistab PIN-koodi kaitse olulisust (nt ei jaga seda teistega, kaitseb seda kõrvaliste pilkude eest). teab, et eri riikides võivad kehtida erinevad rahaühikud, ja oskab nimetada mõnda neist (nt euro, dollar, nael). mõistab, et enne ostu tegemist on oluline võrrelda toodete hindu ja kvaliteeti, et teha tark ostuotsus. teab, et sarnastel toodetel või teenustel võivad olla erinevad hinnad ning oskab uurida, mis hinnavahet põhjustab. teab, kuidas kasutada soodusmüüke ja pakkumisi mõistlikult, et vältida mõttetut kulutamist. oskab nimetada erinevaid tuluallikaid, nagu töötasu, taskuraha, ja kingitused. teab, mis on eelarve ja miks on oluline raha planeerida, et katta kõik vajalikud kulud ja vältida liigseid väljaminekuid. teab, mis on säästmine ja miks on oluline säästa tulevikuks, et olla valmis ootamatuteks kulutusteks või saavutada pikemaajalisi eesmärke.	https://fin.ee/finantspoliitika-valissuhted/rahatarkus/oppemat-erjalid-ii-kooliaste Ettevõtlusõppe materjalid https://ettevotlusope.edu.ee/ Rahandusministeeriumi rahatarkuse materjalid https://www.minuraha.ee/et/kasulikud-abivahendid/rahatarkus Lauamäng „Cashflow” Eelarve koostamine Hindade võrdlemine Rollimängud
Karjääri-õpetus	Mina ja minu tugevused Töö ja ametid Töömaailm Unistused ja eesmärgid	Õpilane analüüsib oma tugevusi, hobisid ja oskusi; suudab seostada oma huvisid erinevate ametitega; mõistab, kuidas isiksuseomadused ja huvid mõjutavad karjäärivalikuid; kirjeldab erinevaid ameteid ja nende tööülesandeid; tunneb töö vajalikkust ja rolli ühiskonnas; teab, milliseid oskusi ja omadusi vajatakse erinevates ametites; oskab seada endale lühi- ja pikaajalisi eesmärke ning koostada tegevusplaani nende saavutamiseks. suudab kirjeldada oma tulevikunägemust ja unistuste ametit; harjutab koostööoskusi ja oskab rollijaotusi rühmatöös;	„Kes ma olen ja mida ma tahan?” (K. Mägi) Karjäärimängud ja testid huvide avastamiseks https://minukarjaar.ee/et Lapsevanemad tutvustavad oma ameteid Lõiming kooliaastapäeva üritustega (vilistlastunnid) Õppekäigud ettevõtetesse Töövarjupäev Rollimängud

		• arendab oskust esitleda oma ideid ja väljendada mõtteid avalikult.	• Töökuulutuse loomine • Unistuste ettevõtte planeerimine rühmatööna
KiVa kiusamis-vastane programm	• Kiusamine varjatud kujul • Kiusamise tagajärjed • Rühma osalemine kiusamises	Õpilane • saab aru varjatud kiusamise mõistest; • saab aru, mis on segasõnumid; • teab, mis on küberkiusamine; • mõistab, et ka varjatud kiusamine teeb haiget ja on keelatud; • teab, kuidas end Internetis kiusamise eest kaitsta; • saab aru, mis tunne võib olla, kui sind kiusatakse; • teab, millised on kõige tavalisemad kiusamise tagajärjed; • saab aru, et kiusamise ohvriks olemine võib su elu mõjutada ka mitme aasta järel; • mõistab, et alati ei käituta vastavalt oma tegelikule arvamusele; • tunneb kiusamisolukorras esinevaid rolle; • on mõelnud oma käitumisele kiusamisolukordade.	• KiVa õpetaja käsiraamat, 2. moodul (C.Salmivalli, V. Pöyhönen, A. Kaukiainen) • KiVa sisevee www.kivaprogram.net • Ühe Minuti Loeng: kuidas võidelda koolikiusamisega? (K.Treial) https://www.youtube.com/watch?v=KYx1zCJFWZ8 • Rollimängud • Probleemilahendamise ülesanded • Külalistunnid • Plakati tegemine
Ennast-juhtiv õppija	• Eneseteadlikkus ja isiklik areng • Enesetundmine ja huvid • Õpioskused ja ajaplaneerimine • Eesmärkide seadmine ja enesehindamine • Meeskonnatöö ja suhtlemisoskus • Probleemilahendus ja loov mõtlemine	Õpilane • oskab nimetada oma tugevusi ja arendamist vajavaid külgi; • suudab tuua näiteid olukordadest, kus on pidanud oma omadusi kasutama, ning teab, kuidas need aitavad tal paremaid otsuseid teha; • suudab kirjeldada oma peamisi huvisid ja seostada neid erinevate tegevustega; • oskab arutleda, miks talle teatud tegevused meeldivad ja kuidas need võivad tema oskusi arendada; • oskab koostada lihtsa õppimisplaani või päevakava ning jälgida seda; • teab, kuidas jagada suuremad ülesanded väiksemateks sammudeks, et neid paremini hallata;	• Eesmärkide seadmine ja sellest lähtuvalt oma tegevuse planeerimine • „Õpime üheskoos õppima. Visuaalne teejuht õpioskuste juurde” (C.Vorderman) • Mälunipid www.peaasi.ee/malunipid • Õpime õppima www.peaasi.ee/opime-oppima • 1 Minuti Loeng - Kuidas uskumus meie võimeid

	• Erinevad ametid ja elukutsed • Hobid ja nende arendamine	• oskab seada endale väikeseid, saavutatavaid eesmärke ja neid selgelt sõnastada; • oskab oma saavutusi hinnata, analüüsides, mis läks hästi ja mida saaks järgmisel korral paremini teha; • oskab töötada rühmas, kuulates teiste ideid ja andes ise aktiivselt panuse; • suudab suhelda viisakalt ja selgelt, väljendades oma arvamust ja lahendades võimalikke erimeelsusi; • oskab välja pakkuda erinevaid lahendusi lihtsatele probleemidele, kasutades loovat mõtlemist; • suudab oma lahendusi põhjendada ja valida parima võimaliku lahenduse antud olukorras; • teab mitmeid erinevaid ameteid ja oskab neid kirjeldada; • mõistab, milliseid oskusi ja teadmisi erinevad ametid vajavad, ja oskab arutleda, millised ametid teda ennast huvitaksid; • oskab kirjeldada oma hobisid ja huvisid ning arutleda, kuidas need võivad tema oskusi ja teadmisi arendada; • mõistab, et hobid võivad pakkuda enesearengu võimalusi ja toetada edaspidist karjäärivalikut.	mõjutab? (K.Poom-Valickis) https://www.youtube.com/watch?v=Csm089HEvCw
Kooli-kultuur ja käitumisreeglid	• Kooli kodukorra mõistmine ja väärtustamine • Etiketi arendamine ja rakendamine • Konfliktide ennetamine ja lahendamine • Ohuolukordades käitumine ja turvateadlikkus	Õpilane • mõistab kooli kodukorra reegleid põhjalikult ning suudab seletada, kuidas need mõjutavad koolielu harmooniat ja turvalisust; • oskab selgitada, kuidas reeglite järgimine aitab luua austust ja ühtekuuluvust soodustava keskkonna; • rakendab etiketireegleid erinevates olukordades nii koolis kui ka koolivälistes tegevustes (nt toidulaua kombed, sobiv riietumine eri olukordades); • tunneb ja järgib tervitamis-, suhtlemis- ja käitumistavasid, mis peegeldavad lugupidamist kaaslaste ja õpetajate suhtes;	• Kadrina Keskkooli kodukord • Klassireeglite koostamine • Õppekäik avalikku teenindusasutusse (nt raamatukogu, pood) • Teatri või kontserdi külastamine • Kooliõe kutsumine tundi

	Isiklik hügieen ja tervislik eluviis	oskab ohuolukordades tegutseda rahulikult ja turvaliselt, järgides kooli ohutusnõudeid; teab, kelle poole pöörduda abi saamiseks ning tunneb erinevaid käitumisjuhiseid eriolukordadeks (nt tulekahju või muu evakueerimist vajav olukord); järgib isikliku hügieeni põhitõdesid ja mõistab hügieeni tähtsust enda ja kaaslaste heaolu tagamisel; oskab seostada hügieeniharjumusi tervislike eluviisidega ning teab, kuidas need mõjutavad üldist tervist ja enesetunnet.	

6.klassid			
Teema	Alateema	Õpiväljundid	Soovituslikud materjalid, õppekäigud ja -tegevused
Rahatarkus	Raha, makse-vahendid ja finantsteenused Ostud Tulu ja tuluallikad Eelarve, finantsplaneerimine ja laenud	Õpilane kirjeldab erinevaid maksevahendeid ja nende kasutamise eeliseid ning puudusi (sularaha vs elektroonilised maksed); teab oma rahast ja tehingutest ülevaate saamise võimalusi, sh internetipank; analüüsib ostude tegemise põhjuseid ja teeb teadlikke tarbimisotsuseid; mõistab impulssostude ja planeeritud ostude vahet ning oskab hinnata, kuidas reklaamid ja sooduspakkumised mõjutavad tarbijakäitumist; oskab ära tunda ära mõned levinumad petuskeemid ja reklaamitrikid (nt püsimaksega nõustumine veebiportaalis/mängus); teab, mis on eelarve; saab aru, et suurema ostu soovi korral tuleb arvestada nii kulusid kui ka tulusid;	Õppekäigud ettevõttesse Raamat "Koer nimega Money" (B.Schäfer) ning materjalid https://fin.ee/finantspoliitika-valissuhted/rahatarkus/oppemat-erjalid-ii-kooliaste Ettevõtlusõppe materjalid https://ettevotlusope.edu.ee/ Rahandusministeeriumi rahatarkuse materjalid https://www.minuraha.ee/et/kasulikud-abivahendid/rahatarkus Lauamäng „Cashflow” Ettevõtlusküla külastamine

		oskab koostada isiklikku nädalaeelarvet, arvestades igapäevaseid kulusid.	Kaupluse külastus ja ostukäik Reklaamide analüüsimine Rollimängud
Karjääri-õpetus	Eneseanalüüs ja isiksuseomadused Tööturu ülevaade Õppimise ja karjääri seos	Õpilane suudab analüüsida oma isiksuseomadusi ja seostada neid potentsiaalsete ametitega; mõistab tööturu olemust ja oskab nimetada erinevaid ameteid tööturul; teab, et haridus mõjutab tulevase töövõimalusi ja karjäärivalikuid.	Testid, karjäärimängud ja eneseanalüüsi tööriistad https://minukarjaar.ee/et Tulevikutöötaja profiili tegemine Huvide ja oskuste testid Ettevõtete ja töökohtade külastamine Külalistunnid Rollimängud Oma ettevõtte loomise planeerimine
KIVA kiusamis-vastane programm	Ühine vastuseis kiusamisele Mida teha, kui mind kiusatakse? KiVa kool – teeme koos ära! Kuidas meil läheb?	Õpilane on teadlik viisidest, kuidas ta saab ohvrit toetada; on proovinud kiusamisolukorras mitmesuguseid käitumisviise; teab, mida teha, kui teda kiusatakse; teab, mida mitte teha, kui teda kiusatakse; teab, mis tema koolis juhtub, kui mõni õpetaja teada saab, et kedagi kiusatakse; on mõelnud sellele, mida klass saaks teha, et tulevikus kiusamist enam ei esineks; teab, millised tagajärjed on reeglite rikkumisel; on mõelnud sellele, kuidas KiVa klassi tema meelest on muutnud.	KiVa õpetaja käsiraamat, 2. moodul (C.Salmivalli, V. Pöyhönen, A. Kaukiainen) KiVa siseveeb www.kivaprogram.net Rollimängud Külalistunnid

Minu õppimine	• Eneseteadlikkus ja isiklik areng • Õpioskused ja ajaplaneerimine • Koostöö ja suhtlemine	Õpilane • mõistab motivatsiooni tähtsust õppimisel ja seab isiklikke arengueesmärke; • koostab lihtsa ajaplaani ja seab prioriteete oma ülesannetes; • lahendab lihtsamaid konflikte ja arendab tõhusaid suhtlemisoskusi grupitöös.	• Materjalid stressi juhtimise ja keskendumise parandamiseks https://peaasi.ee/ • Motivatsiooniloeng • Nädala- ja kuuplaani koostamine • Mälutehnikate praktiseerimine • Refleksioonipäevik
Kooli kodukorra ja etiketi tundmine	• Koolikeskkonna ja vastutuse mõistmine • Sotsiaalne etikett • Klassikaaslaste ja koolikaaslaste toetamine	Õpilane • teab, kuidas tema käitumine mõjutab klassi ja kooli üldist õhkkonda; • järgib ja vajadusel teavitab kodukorra rikkumistest, mõistes, miks on oluline täita reegleid; • Rakendab sotsiaalse etiketi põhimõtteid erinevates olukordades, sealhulgas avalikus ruumis ja üritustel; • tunneb digitaalset etiketti ja oskab vastutustundlikult suhelda veebis (nt viisakas käitumine sotsiaalmeedias ja e-kirjavahetuses); • näitab üles hoolivust ja toetust teiste suhtes, aidates kaasa positiivse ja koostööalt klassikeskkonna loomisele.	• Õpilased korraldavad piduliku klassiõhtu • Kadrina Keskkooli kodukord • Targalt Internetis https://www.targaltinternetis.ee

7.klass			
Teema	Alateema	Õpiväljundid	Soovituslikud materjalid, õppekäigud ja -tegevused
Rahatarkus	• Raha, maksevahendid ja finantsteenused • Ostud • Tulu ja tuluallikad	Õpilane • kirjeldab erinevaid maksevahendeid ja nende kasutamise eeliseid ning puudusi (sularaha vs elektroonilised maksed);	• Õppekäigud ettevõtetesse • Ettevõtlusõppe materjalid https://ettevotlusope.edu.ee/

	Eelarve, finantsplaneerimine ja laenud	kasutab oma pangakaarti ja hoiab oma pangakaardiga seonduvat isiklikku infot; analüüsib ostude tegemise põhjuseid ja teeb teadlikke tarbimisotsuseid; tunneb oma tarbijaõigusi ja oskab lahendada lihtsamaid kaebusi seoses toodete või teenuste ostmisega; teab, mida tähendab bruto- ja netopalk; teab, et ametlikult teenitud tulust makstakse maksud; teab erinevaid võimalusi raha teenimiseks enda vanuseastmes; teab, et raha laenamine on seotud isikliku vastutuse ja riskidega (nt kõrged intressid ja makseraskused). koostab keerulisemat eelarvet, arvestades erinevaid tuluallikaid ja kulukategooriaid (nt säästud, investeeringud, igapäevakulud); tunneb finantsplaneerimise olulisust tulevikus (nt pensionisambad, pikaajalised säästud) ja seab eesmärged raha kasutamisele.	Rahandusministeeriumi rahatarkuse materjalid https://www.minuraha.ee/et/kasulikud-abivahendid/rahatarkus Kaupluse külastus ja ostukorvi analüüs Eelarve koostamine ja kulude analüüs Jõululaadal osalemine
Karjääri-õpetus	Haridustee ja tööelu Töömaailma muutused ja tulevikuametid Karjäärivalikud ja otsuste tegemine	Õpilane teab erinevaid haridusvõimalusi Eestis ja oskab neid seostada töövaldkondadega; mõistab töömaailma muutusi ja teab mõningaid tulevikuoskusi ning ametikohti; oskab teha teadlikke valikuid, analüüsides nende valikute mõju tulevasele karjäärile.	Külalistunnid Ettevõtete külastamine Testid, karjäärimängud ja eneseanalüüsi tööriistad https://minukarjaar.ee/et
KiVa kiusamis-vastane programm	Saame grupiks! Grupis suhtlemine	Õpilane tunneb end klassis turvaliselt; osaleb hea meelega aruteludes; aktsepteerib ja kuulab klassikaaslast; teab kiusamise definitsiooni; on teadlik oma tegevusest kiusamisolukordades;	KiVa õpetaja käsiraamat, 3. moodul (M.Sainio, J.Novak, A.Kaukiainen, U.Willför-Nyman, T.Annevirta, V.Pöyhönen, C.Salmivalli)

		• mõistab grupi mõju ühe inimese mõtetele ja tegudele; • mõistab, et igaüks saab oma tegudega mõjutada, kas tema grupis esineb kiusamist või mitte.	• Meeskonnamängud • Rollimängud
Minu õppimine	• Eneseteadlikkus ja isiklik areng • Õpioskused ja ajaplaneerimine • Eesmärkide seadmine ja enesehindamine	Õpilane • motiveerib ennast õppima ja juhib iseseisvalt oma õpitegevust; • kasutab erinevaid õppemeetodeid ja planeerib oma aega efektiivselt; • seab eesmärged ja hindab nende saavutamist regulaarse eneseanalüüsi kaudu.	• Õpioskused chrome-extension://efaidnbmnnnibpcaj-pgklcelfindmkaj/http://kool.kng.edu.ee/kooli_failid/Materjalid_opetajatele/L6imingukogumik/oppima_oppimine.pdf • Õppimine ja psühholoogia https://edidaktikum.ee/et/content/%C3%B5ppimine-ja-ps%C3%BChholoogia • Stressi juhtimise ja keskendumisioskuste töölehed https://peaasi.ee/ • Eesmärgistamise abivahendid (nt SMART mudel)
Kooli kodukord ja etiketi tundmine	• Kodukorra teadlikkus ja rakendamine • Etikett keerulisemates olukordades • Vastutus ja initsiatiiv	Õpilane • analüüsib ja selgitada, miks kooli kodukorra täitmine on oluline mitte ainult isiklikult, vaid ka kogu kooli toimimise seisukohalt; • mõistab, millised tagajärjed on kodukorra rikkumisel, ning oskab käituda vastavalt kooli ootustele; • oskab viisakalt käituda formaalsetel üritustel (nt aktused, esinemised);	• Kadrina Keskkooli kodukord • Teatrietenduse või kontserdi külastamine • Rollimängud

		teab, kuidas käsitleda erinevaid suhtlusstiile ja käitumisnorme erinevates sotsiaalsetes olukordades; võtab initsiatiivi kodukorra ja etiketi järgimisel ning suudab juhtida tähelepanu ebaõiglasele või sobimatule käitumisele viisil, mis toetab klassi ja kooli ühtsust.	
Loovtöö	Tutvumine loovtöö olemuse, põhimõtete ja korraldusega.	Õpilane teab loovtöö eesmärke ja milline on selle roll õppetöös; oskab nimetada loovtöö koostamise etappe (teema valik, planeerimine, teostamine, esitus ja analüüs); kirjeldab, mida igas etapis tuleb teha ja milliseid oskusi on vaja rakendada.	Osalemine 8. klasside loovtööde esitusel

8.klass			
Teema	Alateema	Õpiväljundid	Võimalikud materjalid, õppekäigud ja -tegevused
Rahatarkus	Raha, maksevahendid ja finantsteenused Ostud Tulu ja tuluallikad Eelarve, finantsplaneerimine ja laenud Alaealise töötamine - seadusandlus	Õpilane teab, et eri rahaühikutel on oma väärtus, mis muutub; tunneb põhilisi finantsteenuseid (pangakontod, krediitkaardid, rahaülekanded) ja mõistab nende kasutamise vajadust igapäevaelus; analüüsib reklaamtekste ja mõistab, kuidas reklaamid mõjutavad ostuotsuseid; märkab ja analüüsib oma käitumist seoses reklaamide mõjuga; teab, et erineva hariduse ja oskustega inimeste võimalused tööturul on erinevad; teab, et palk lepitakse kokku töötaja ja tööandja vahel; teab, et sama töö eest on inimestel õigus saada sama töötasu; oskab koostada ürituste ja reiside eelarvet.	Alaealise töötamine https://www.ti.ee/riiklik-ja-haldusjarelevalve/alaealise-toole-votmine Ettevõtlusõppe materjalid https://ettevotlusope.edu.ee/ Rahandusministeeriumi rahatarkuse materjalid https://www.minuraha.ee/et/kasulikud-abivahendid/rahatarkus Erinevate reklaamide vaatamine ja tegemine Ürituse või reisi eelarve koostamine

Karjääri- õpetus	• Minu huvid ja karjäärivõimalused • Karjääriplaneerimine • Tööintervjuu ja tööeluks valmistumine	Õpilane • analüüsib oma huve ja isiksuseomadusi ning seostada neid tulevaste karjäärivalikutega; • mõistab karjääriplaneerimise tähtsust ja oskab seada lühi- ja pikaajalisi eesmärke; • koostab CV ja motivatsioonikirja ning tunneb tööintervjuu põhiprintsiipe.	• Töötukassa infoleht • Töövarjupäev • JA materjalid https://www.ja.ee/ • Karjäärialased tööriistad https://minukarjaar.ee/et • Karjäärialased töötoad https://minukarjaar.ee/et/sisu/kutsu-karjaarispetsialist-kooli
KiVa kiusamis- vastane programm	• Mina ja teised • Kiusamise vormid ja mehhanismid	Õpilane • tutvub erinevate emotsioonidega; • jälgib enda emotsioone ja nendega seotud mõtteid; • harjutab enesekriitikat vabanemist ja endasse kaastundlikult suhtumist; • mõistab iseenda tegude, käitumise ja teistega suhtlemise viiside olulisust; • mõistab ja tunneb ära sotsiaalse läbikäimisega seotud probleeme; • mõistab, et kiusamine võib esineda erinevates vormides; • mõistab, mida tähendavad varjatud kiusamine ja küberkiusamine ning sool või seksuaalidentiteedil põhinev ahistamine ja kiusamine; • teab kuidas reageerida erinevatele kellegi haavamise või kiusamise olukordadele.	• KiVa õpetaja käsiraamat, 3. moodul (M.Sainio, J.Novak, A.Kaukiainen, U.Willför-Nyman, T.Annevirta, V.Pöyhönen, C.Salmivalli) • Emotsioonide päevik • Rollimängud
Mina ja maailm	• Eneseteadlikkus ja isiklik areng • Õpioskused ja ajaplaneerimine • Eesmärkide seadmine ja enesehindamine	Õpilane • tuvastab oma tugevused ja nõrkused ning seab eesmärke nende arendamiseks; • planeerib oma aega suuremate projektide ja ülesannete jaoks, seades selged prioriteedid.	• Õppimine ja psühholoogia: https://edidaktikum.ee/et/content/%C3%B5ppimine-ja-ps%C3%BCChhologia • Õppima õppimine: http://kool.kng.edu.ee/kooli

		oskab regulaarselt reflekteerida oma õpiteekonda ja kasutada õppepäevikut eesmärkide jälgimiseks.	failid/Materjalid_opetajate/L6imingukogumik/oppim_a_oppimine.pdf Tööriist eesmärkide seadmiseks, aja planeerimiseks ning tegevuse reflekteerimiseks (nt SMART mudel)
Kooli kodukorra ja etiketi tundmine	Kodukorra teadlikkus ja mõjutegurid Etikett avalikes ja ametlikes olukordades Kriitiline mõtlemine ja vastutuse võtmine	Õpilane analüüsib, kuidas erinevad kodukorra reeglid mõjutavad koolielu ja kuidas neid saaks veelgi paremini rakendada; mõistab oma rolli kodukorra järgimisel ja aitab kaasa selle jõustamisele klassis ning koolis; osaleb ametlikes ja avalikes üritustes (nt kooli esindamine) vastavalt etiketireeglitele; teab, kuidas esitleda end viisakalt ja professionaalselt suhetes õpetajate ja külalistega; oskab kriitiliselt analüüsida sotsiaalset käitumist ja otsustada, millal on sobiv viisakuse või reeglite osas järeleandmisi teha ning millal on oluline reeglitest kinni pidada; võtab vastutuse oma käitumise eest ja osaleb kodukorra ning etiketi arendamisel klassi ja kooli tasandil.	Kadrina keskkooli kodukord Plakati tegemine Rollimängud Käitumine avalikes ruumides: Käitumisreeglid avalikes kohtades (23 fotot): etikett lastele ja täiskasvanutele, kultuur ja eetika tänaval ja peres (decorexpro.com)
Loovtöö	Loovtöö teema valik Aja planeerimine loovtöö tegemisel Loovtöö vormistus Loovtöö esitamine (esinemisoskus)	Õpilane oskab valida endale huvipakkuva ja jõukohase loovtöö teema; suudab sõnastada teemaga seotud eesmärgid ja uurimisküsimused; oskab jagada tööprotsessi etappideks (teema valik, andmete kogumine, analüüs, vormistamine ja esitamine); koostab tegevusplaani ja ajagraafiku, arvestades tähtaegade ja eesmärkidega; jälgib töö käiku ja teeb vajadusel ajaplaneerimises muudatusi;	Kadrina Keskkooli loovtöö korraldamise juhend Vormistamise koolitus (arvutiõpetaja)

		• oskab vormistada oma loovtöö juhendite kohaselt (pealkirjad, lõigud, allikate viitamine, lisad); • tunneb allikate kasutamise ja viitamise põhimõtteid ning rakendab neid õigesti; • oskab oma loovtööd enesekindlalt ja selgelt esitleda; • analüüsib esinemiskogemust ja võtab õppust tagasisidest edaspidiseks arenguks.	

9.klass			
Teema	Alateema	Õpiväljundid	Soovituslikud materjalid, õppekäigud ja -tegevused
Raha-tarkus	• Raha, maksevahendid ja finantsteenused • Ostud • Tulu ja tuluallikad • Eelarve, finantsplaneerimine ja laenud	Õpilane • otsib ja kasutab veebipõhiseid finantskalkulaatoreid (nt valuutakalkulaator, palga ja maksude kalkulaator). • teab finantskalkulaatorite arvutuspõhimõtteid; • arvutab brutopalga alusel netopalka; • teab Eesti miinimum- ja keskmist palka ning keskmisi elamiskulusid (eluasemega seotud kulud, eluks vajalikud tooted ja teenused); • teab, mis võib mõjutada inimese tulusid (nt maksud, üldine majandusolukord). • teab perehüvitiste liike (riiklikud peretoetused, vanemahüvitis, elatisabi); • seab konkreetseid säästmiseesmärke ja kavandab säästmist; • koostab isiklikku kuueelarvet, arvestades igapäevaseid kulusid. • teab, mis on investeerimine; • teab pikaajalise järjepideva investeerimise ja säästmise kasulikkust (nt pensioniks säästmine);	• Ettevõtlusõppe materjalid https://ettevotlusope.edu.ee/ • Rahandusministeeriumi rahatarkuse materjalid https://www.minuraha.ee/et/kasulikud-abivahendid/rahatarkus • Veebipõhiste finantskalkulaatoritega tutvumine • Eesti Panga külastamine • Kuueelarve koostamine

		• teab raha laenamisega seotud peamisi võimalusi (nt madala intressiga kodulaen) ja riske (nt kõrgeid intresseid, makseraskused); • teab, et laenud erinevad intresside poolest.	
Karjääri-õpetus	• Haridustee valikud pärast põhikooli (erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed) • Muutuv tööturg: tööturu olukord, trendid, prognoosid, tööandjate ootused, ettevõtluse vormid, töösuhteid reguleerivad õigusaktid • Karjääriplaneerimine: otsustamine, karjääriinfo allikad, muutustega toimetulek, karjääriteenused	Õpilane • tunneb haridustee valikuid pärast põhikooli ja oskab võrrelda gümnaasiumi ja kutsehariduse võimalusi; • tunneb tööturu suundumusi, erinevaid valdkondi ning on teadlik võimalustest ja nõuetest tööturul; • mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid ning vajadust pidevaks enesearenguks; • oskab leida infot tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta ning kasutab.	• Individuaalsed karjääriinõustamised koostöös Töötukassaga • Erinevad töötoad koostöös Töötukassaga • Tallinan või Tartu karjäärikeskuse külastamine • Ametikooli külastamine • Karjäärialased tööriistad https://minukarjaar.ee/et • Kohtumine gümnaasiumi suunajuhtidega • Arenguveestlused õpilase ja vanematega
KiVa kiusamis-vastane programm	• Kiusamise tagajärjed ja vastupanu	Õpilane • mõistab, kui tõsised võivad olla kiusamise tagajärjed; • teab, mis on turvaline ja kiusamist ennetav õhkkond; • teab, kuidas koolikogukonnas positiivset õhkkonda levitada, luua traditsioone ning tagada KiVa kiusamisvastase programmi jätkumine.	• KiVa õpetaja käsiraamat, 3. moodul (M.Sainio, J.Novak, A.Kaukiainen, U.Willför-Nyman, T.Annevirta, V.Pöyhönen, C.Salmivalli)

Minu õppimine	• Eneseteadlikkus ja isiklik areng • Õpioskused ja ajaplaneerimine • Eesmärkide seadmine ja enesehindamine	Õpilane • hindab oma tugevusi ja nõrkusi, seostades neid tulevaste karjäärivalikutega; • suudab iseseisvalt planeerida oma õppimist ja ajaplaani vastavalt tulevikuplaanidele; • reflekteerib oma edusamme ja kasutab õpiprotsessi edasiste karjääri- ja hariduseesmärkide saavutamiseks.	• Tehnikad põhikooli lõpueksamite sooritamiseks
Kooli kodukorra ja etiketi tundmine	• Kodukorra rakendamine ja selle olulisus • Täiskasvanuelu ja sotsiaalne etikett • Juhtimisoskused ja eeskujuks olemine	Õpilane • põhjendab kodukorra olulisust ja selle järgimise mõju koolikeskkonnale; • osaleb aktiivselt kodukorra järgimisel ning mõistab; • rakendab etiketi reegleid ametlikes ja mitteametlikes olukordades väljaspool kooli; • mõistab ja järgib etiketti digitaalses maailmas, sealhulgas vastutustundlikku käitumist sotsiaalmeedias ja ametlikes kirjavahetustes; • lahendab keerulisemaid sotsiaalseid olukordi, järgides reegleid ja etiketti, ning suudab kaasõpilasi motiveerida seda tegema.	• Kadrina Keskkooli kodukord